

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Deres ref: 22/4426

Oslo 29. september 2022

Høringsuttalelse – endringer i loven om interkommunale selskaper

Transparency International Norge (TI Norge) er den akkrediterte norske avdelingen av Transparency International. Vi arbeider for å fremme åpenhet i offentlig og privat virksomhet, som ledd i å forebygge og avdekke korrupsjon. Gjennom åpenhet eksponeres virksomheten i det offentlige rom og det blir mulig for aktører utenfor til å følge kritisk med, slik at risiko for uønskede hendelser blir avdekket og muligheten til korrupsjon blir redusert.

TI Norges kommentarer avgrenses til de delene av departementets høringsnotat som omhandler åpenheten i virksomheter som drives etter IKS-lovens regler.

IKS-loven fra 1996 var i utgangspunktet ment å regulere de selskapsrettslige rammene for kommunal virksomhet preget av forretningsmessige hensyn. Loven tok derfor utgangspunkt i selskapsrettslig tenkning. I tiårene etter at loven trådte i kraft, er mye interkommunalt samarbeid om grunnleggende kommunale oppgaver blitt organisert som interkommunale selskaper etter IKS-loven. I dag er dermed løsningen av de samme kommunale oppgavene omfattet av ulike regler om møteoffentlighet og innsyn, avhengig av hvilken organisasjonsform kommunene har valgt.

TI Norge støtter derfor departementets forslag om at IKS-ene som er omfattet av offentleglova også bør være omfattet av de samme reglene om møteoffentlighet som ellers gjelder for kommunale organer og foretak etter kommuneloven.

Kommunenenes valg av organisasjonsform bør ikke føre til at retten til innsyn og offentlig kontroll varierer mellom kommunen. Omvendt bør lovverket heller ikke åpne for at ulike bestemmelser om åpenhet blir et motiv i valget av organisasjonsform.

Når beslutninger skjer i lukkede rom med begrensede muligheter til innsyn, øker faren for misbruk av posisjon og korrupsjon. Det er f.eks. nærliggende å tenke at det ville ha vært vanskeligere å gjennomføre korrupsjonshandlingene i Nedre Romerike Vannverk, dersom møtene i selskapets styrende organer var åpne for allmenheten og pressen. Tilsvarende svekker det tilliten til en kommunal virksomhet hvis organisasjonsformen endres og innsynsmulighetene begrenses, etter at kommunen eller virksomheten har fått kritisk søkelys rettet mot seg.

I diskusjonen om åpenhet, trekkes det ofte fram at lovkrav om møteoffentlighet og innsyn kan føre til at reelle beslutninger og diskusjoner flyttes ut av de åpne møtene og over til uformelle arenaer. Denne argumentasjonen er framholdt som innvending mot departementets forslag om at kommunelovens regler om møteoffentlighet mv skal gjelde for styrene i interkommunale selskaper.

TI Norge vil her framheve at det ikke bør være mer komplisert for styret i et IKS enn for styret i et kommunalt foretak å forholde seg til disse reguleringene. Vi støtter derfor at også IKS-styrene bør være underlagt reglene om møteoffentlighet.

Hvis selskapet befinner seg i en markedsmessig konkurranse som tilsier at styret har behov for å behandle forretningsmessig sensitiv informasjon på en fortrolig måte, vil selskapet etter departementets forslag ikke være omfattet av kommunelovens regler om møteoffentlighet.

For selskaper som omfattes av de nye reglene om møteoffentlighet og der styrene likevel skulle ha behov for å lukke møter for å behandle visse saker, bør eksisterende unntakshjemler være tilstrekkelige.

Guro Slettemark
generalsekretær
(sign)